

Jaan Tõnissoni Seltsi

TEGEVUSARUANNE 2022. aasta kohta

Seltsi nimekirja kuulus seisuga 31.12.2022 86 liiget. Seltsiga liitus 2022. aastal neli isikut ja liikmeskonnast lahkus üks inimene.

Seltsi tööd korraldas aasta esimesel poolel veel juba kaks aastat töötanud 8-liikmeline juhatus, kelle hulka kuulus auliikmena Agu-Üllar Kull. Sergei Metlev juhatus ega seltsi töös ei osalenud.

Juhatusel olid kindlad vastutusvaldkonnad: Krista Aru - seltsi juhataja, tegevuse kavandamine ja projektide juhtimine, ;

Trivimi Velliste – abijuhataja, koostöö teiste seltsidega; eesti keele väärtustamine;

Ave Soeorg – sekretär; liikmemaksud ja arveldused, seltsi sisesuhtlus;

Riina Kala – assistent; Tõnissonide sugupuu kontaktid; võimalusel matmiskohtade hooldamine;

Aare Pällin – projektijuht, Tõnissoni õpiraha taaselustamine;

Liina Kessa – Mursi talu puudutavad küsimused;

Epp Alatalu – projektijuht: kooliprogrammid;

Reimo Rehkli – kommunikatsioonijuht; kodulehekül, FB;

Agu-Üllar Kull – auliige, Anna Haava 7/7A hoones riigivanem Jaan Tõnissoni mälestustoa korraldamine;

Juhatus valmistas ette ning korraldas Jaan Tõnissoni mälestusürituse 3. juulil.

Uus juhatus valiti 3. juuli üldkoosolekul. Juhatusel toimusid muudatused. Liina Kessa palus end juhatuselt taandada eraelulistel põhjustel. Üldkoosolek otsustas valida 7-liikmelise juhatusel. Vastavalt üldkoosolekul toimunud hääletusele valiti juhatusse: Krista Aru, Ave Soeorg, Trivimi Velliste, Epp Alatalu, Riina Kala, Reimo Rehkli ja Indrek Mustimets.

Uus juhatus jagas ja kinnitas juhatusel liikmete ülesanded 24.08. toimunud koosolekul järgnevalt: Trivimi Velliste – koostöö teiste kultuuriseltsidega; Epp Alatalu – koostöö koolidega, kogumiku „Jaan Tõnisson 150“ koostamine; Ave Soeorg – seltsi sekretär, sisekommunikatsioon; Riina Kala – kontaktid suguvõsaga, kalmistu hooldus; Reimo Rehkli – kodulehe, Facebooki haldamine; Indrek Mustimets – kontaktid ja koostöö Tartu linna ja organisatsioonidega.

Uue, 03. juulil valitud, juhatusel volituste kinnitamine viibis formaalsetel põhjustel ning seaduspärane kinnitus saabus Tartu Maakohtu registriosakonnast 29.12.2022.

Kahes erinevas koosseisus töötanud juhatusel tähelepanu koondus 2022. aastal järgmistele teemadele:

- Jaan Tõnissoni nime jäädvustamine Tallinna linnaruumis: ajagraafik ja võimalik finantseerimine;
- Jaan Tõnissoni ja Eesti Kirjameeste Selts (EKm Selts 150);
- Tõnissoni sünnikodu Mursi tulevik ja seltsi suhestumine Mursiga;

- Jaan Tõnissoni arvatava surma-aastapäeva märkimine;
- Koostöö tugevdamine Eesti Kultuuriseltside Ühenduse ja Vanemuise seltsiga;
- Jaan Tõnissoni seisukohtade tutvustamine laiemale avalikkusele;

2022. aasta esimesel poolel mõjutas seltsi tegevust veel Covid-19 levik ning füüsiliste koosviibimiste suhtes olime pigem ettevaatlikud.

Eraldi juhatuse koosolekuid toimus 2022. aastal kaks (12.03. ja 24. 08.). Kuid et juhatus kogunes ka üldkoosolekute eel ja järel ning et üldkoosolekuid oli kaks (03.07.22 ja 30.11.22) ning veel ka korduskoosolek (22.12.22), seega võime kokku nimetada viit juhatuse nõupidamist.

Alustatud ja ellu viidud algatused 2022. aastal:

- Seltsi sekretär Ave Soeorg tegeles hoolikalt ja süstemaatiliselt seltsi liikmeskonnaga, jälgides nii liikmemaksu tasumist kui ka liikmete osalemist seltsi üritustel. Vastavalt juhatuse otsusele oli Avel õigus pöörduda meeldetuletusega kõikide seltsi liikmete poole. Kui liige ei reageerinud ühelegi meeldetuletusele, ei ole kordagi tasunud liikmemaksu ega osalenud ühelgi üritusel, otsustati talle saata hoiatus liikmelisuse lõppemise kohta ning kaaluda juhatuses nende seltsist väljaarvamist.
- Jaan Tõnissoni mälestuse jäädvustamine Tallinna linnaruumis. Jätkusid arutelud võimaliku mälestusmärgi püstitamise üle koostöös Tallinna linnaga. Tulenevalt ümberringi valitsevast majanduslikust surutisest ei hinnanud juhatus asjakohaseks annetuste kogumist. Rahastamine tuleks lahendada riigi, omavalitsuste ja avalikkuse koostöös.
- Juhatus külastas Mursit, Jaan Tõnissoni sünnikohta, korrastades seal mälestuskivi ümbruse ning kaunistades selle püsikutega;
- Avalikkuse teavitamiseks ja Jaan Tõnissoni ning tema kaasteeliste meenutamiseks otsustati jätkata avalike esinemistega nii mitmesugustel üritustel kui ka ajakirjanduses. .

Korraldatud üritused:

- Jaan Tõnissonile pühendatud mälestuspäev toimus 3 juulil 2022 Raadi kalmistul. Mälestuspalve pidas Tartumaa praost ja Peetri koguduse õpetaja Ants Tooming. Klarnetil musitseeris Tiit Veigel. Kõnelesid Tartu linnaeapa nõunik Indrek Mustimets, Salle kodukandi liikumise eestvedaja Mart Lankots, Tartu Zonta klubi esinaine Ludmilla Sööt, Eesti Naisüliõpilaste Seltsi esindaja Epp Alatalu. Jaan Tõnissoni mälestuspäev jätkus Eesti Üliõpilaste Seltsi majas kell 14.15 aruteluga „Jaan Tõnisson ja Konstantin Päts Eestit ehitamas ja juhtimas “. Trivimi Velliste ja Krista Aru arutlesid Tõnissoni ja Pätsi teede ja tööde, seisukohtade ja tulemuste, aga näiteks ka selle üle, milline on ühistegevus kaasaegses Eestis, milline on tänapäeval ühistegevuse ideeline alus ja eesmärk, kas seda kannab aade või hoopis kasu. Vestlust juhtis ja suunas Joonas Hellerma. Üritusest osavõtt oli rohkearvuline ning üritus õnnestus igati.
- 22. detsembril 2022 tähistati küünalde süütamise ning Krista Aru, Ludmilla Söödi ja Enn Lillemetsa sõnavõttude ning luuletustega Jaan Tõnissoni monumendi juures Tõnissoni 154. sünniaastapäeva. Samal päeval kell 18 korraldas selts korp!Ugala majas (Kuperjanovi 16, Tartu) Jaan Tõnissoni sünniaastapäeva tähistamiseks kontserdi. Kontserdil esines Duo Ruut ning kontsert oli kõigile tasuta.

Avalikkusele suunatud esinemised:

Krista Aru pidas ettekanded Jaan Tõnissonist ja Eesti Kirjameeste Seltsist seltsi 150. aastapäevale pühendatud konverentsil Tartus. Jaan Tõnissonist kui ajakirjanikku käsitles K. Aru ajalehe Postimees

korraldatud konverentsil ning Jaan Tõnissoni kui ühistegevuse algatajat ja eestvedajat Vanemuise seltsi ettekandekoosolekul.

Koostöösuhted:

Seltsil on head koostöösuhted mitme mittetulundusühinguga: Konstantin Pätsi Muuseum, J. Laidoneri Selts, Eesti Lipu Selts, Eesti Rahva Muuseumi Sõprade Selts, Akadeemiline Põllumajanduse Selts, Vanemuise Selts, Jaan Tõnissoni Instituut jt.

Sisuline ja toetav on olnud seltsi koostöö Postimehe Gruppi kuuluvate meediaväljaannete ja grupi juhatusega.

Senisest aktiivsem ja sisulisem koostöö algas Eesti Kultuuriseltside Ühenduse ja Vanemuise seltsiga

Hinnang seltsi tööle 2022. aastal: muudatused seltsi juhatuses ja uue juhatuse volituste formaalne viibimine tekitas vajaduse mitme järjestikulise üldkoosoleku (03.07., 30.11., 22.12.) järele ning paratamatult segas ka seltsi tegevust. Ometi said kõik olulisemad üritused peetud ning need õnnestusid nii sisuliselt kui ka osavõtjate arvult.

Seltsi rahaline seisukord oli ja on rahuldav. Lisaks liikmemaksudele sai selts nii annetusi kui ka toetust.

MTÜ Jaan Tõnissoni Selts kuulub 2019. aastast tulumaksusoodustusega MTÜ-de nimekirja. MTÜ Jaan Tõnissoni Selts ei ole jätkuvalt käibemaksukohuslane.

Aastal 2023 on kõige olulisem Jaan Tõnissoni 155.sünniaastapäeva väärikas tähistamine. On kavas välja anda kogumik Jaan Tõnissoni 150. sünniaastapäeva tähistamisest kõikjal Eestis ning lauakalender 2024.

Krista Aru

Jaan Tõnissoni Seltsi juhatuse esimees